

PvdA

|

Stadskanaal

Verkiezingsprogramma 2018-2022

Een verbonden gemeente

Voorwoord

In ons voorwoord van vier jaar geleden schreven we over de economische crisis die er toen heerste. Een teken van de tijd. Nu, vier jaar later is de sfeer in het land behoorlijk verbeterd. Ook in onze gemeente hebben we te maken gehad met behoorlijke bezuinigingen. Vooral in het begin van de periode moest er over elke euro stevig gedebatteerd en onderhandeld worden. We hebben als PvdA hierin onze bestuurlijke verantwoordelijkheid opgepakt. Gelukkig zijn we erin geslaagd om het voorzieningenniveau in de gemeente op peil te houden. We kunnen nu verder vooruit kijken en zetten samen graag de schouders onder onze mooie gemeente.

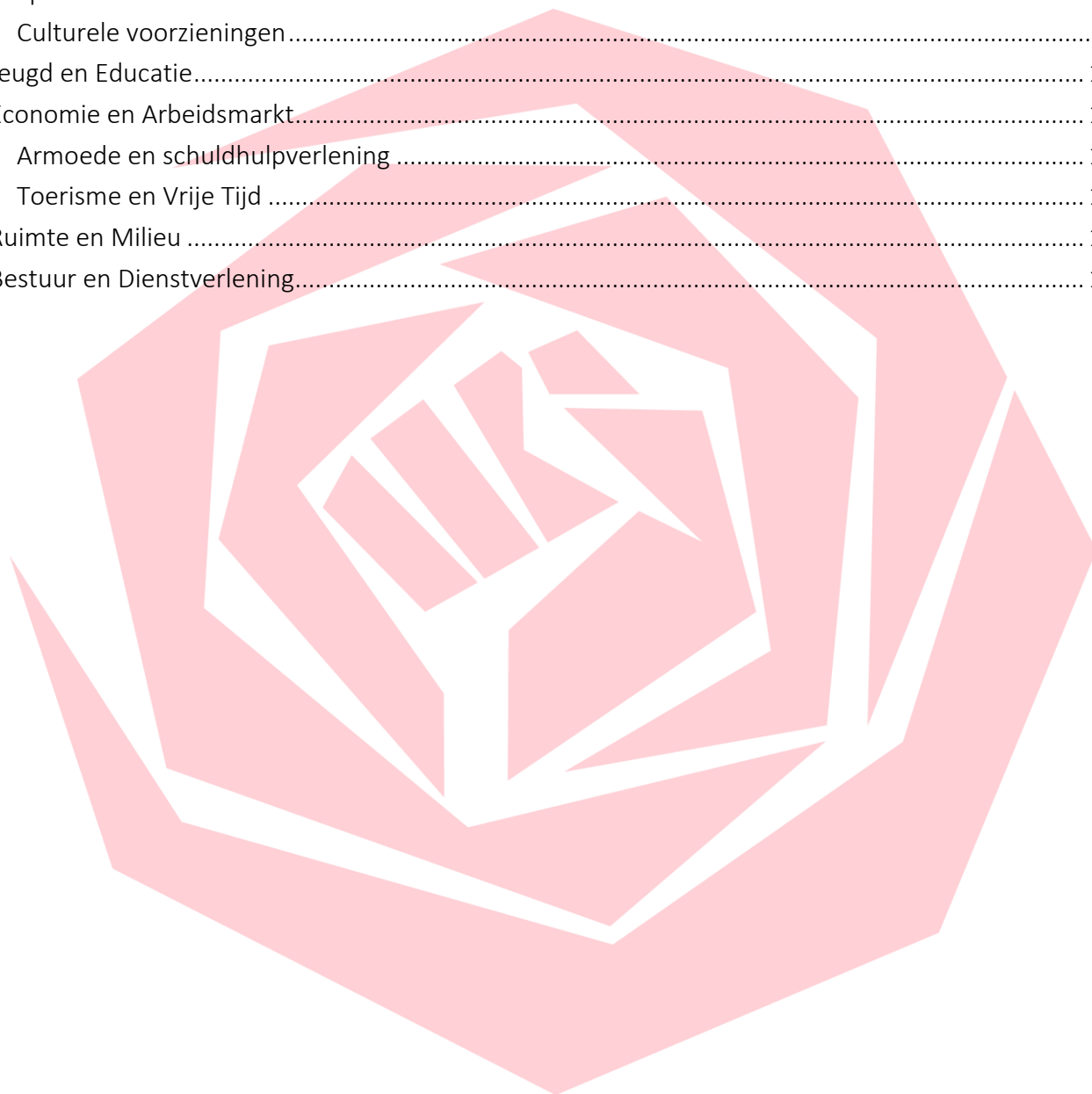
De afgelopen periode stond ook in het teken van de gemeentelijke herindelingen in onze provincie. Wij hebben er geen geheim van gemaakt dat we hier voorstander van waren en blijven. Een krachtige nieuwe gemeente is beter in staat het hoofd te bieden aan de uitdagingen van deze tijd. Er zijn namelijk steeds meer en specialistischer taken vanuit Den Haag naar de gemeente gebracht. Een herindeling is dus in het belang van onze inwoners. Helaas is na een lang traject eerst een pas op de plaats gemaakt. Onze gemeenteraad was unaniem voor een herindeling met Pekela en Veendam. Ook de raad van Pekela was in overgrote meerderheid voor. Maar de raad van Veendam niet. En alle drie gemeenten moeten met een herindeling instemmen. Een gemiste kans. De provincie is nu aan zet over hoe het verder moet.

Dat betekent dat de gemeente Stadskanaal zich opnieuw moet richten op een zelfstandige toekomst. Daar heeft de Partij van de Arbeid een mening over. En over die mening gaat dit verkiezingsprogramma. Wat voor onze partij daarbij een rode draad is, is dat we streven naar een solidaire samenleving, een samenleving waarin iedereen telt. We willen verbinding tussen verschillende bevolkingsgroepen, of het nu gaat om jong of oud, arm of rijk, laagopgeleid of hoogopgeleid. Maar ook verbinding tussen de politieke partijen. We lenen hier een zin uit ons landelijke verkiezingsprogramma: "Staan we straks tegenover elkaar, of gaan we het samen doen? De Partij van de Arbeid kiest voor dat laatste." Ook hier in de gemeente Stadskanaal kiezen we vol overtuiging hiervoor. Een verbonden samenleving van vrije mensen, daar staan wij voor.

Echte vrijheid kan niet bestaan zonder bestaanszekerheid, ook -en misschien wel vooral- in financiële zin. Geld maakt niet gelukkig. Maar wij durven de stelling wel aan dat geen geld wél ongelukkig maakt. De meeste van onze inwoners redden zich uitstekend, maar velen ook niet. Daarom vinden we het een kerntaak van de gemeente om op te komen voor mensen in een kwetsbare positie. Daarom moet voor de goede invulling van bijvoorbeeld de Participatiewet, Wet Maatschappelijke Ondersteuning en Jeugdzorg bestaanszekerheid centraal staan. Dat mag wat kosten. De gemeente Stadskanaal kent de laagste lokale lasten van de provincie. Dat koesteren we. Maar we vinden het nog belangrijker dat niemand buitenboord valt en de zorgtaken goed worden ingevuld.

Inhoud

Welzijn en Zorg	4
Wonen en voorzieningen	6
Openbare ruimte en leefomgeving	7
Wijkaanpak	7
Sport en Recreatie.....	8
Culturele voorzieningen.....	9
Jeugd en Educatie.....	10
Economie en Arbeidsmarkt.....	11
Armoede en schuldhulpverlening	12
Toerisme en Vrije Tijd	14
Ruimte en Milieu	14
Bestuur en Dienstverlening.....	15

Welzijn en Zorg

Als het om zorg en welzijn gaat, zijn een aantal waarden voor de PvdA belangrijk.

Zorg moet dichtbij, toegankelijk, beschikbaar en betaalbaar zijn. Mensen moeten vanuit vertrouwen een beroep kunnen doen op de zorg.

Bescherming, zelfredzaamheid, participatie, zorg voor elkaar en sociale samenhang zijn kernbegrippen voor welzijn. Door vroegtijdig problemen van burgers en de samenleving te signaleren kunnen we voorkomen dat deze uit de hand lopen. Dit is in belangrijke mate preventief. Met maatregelen als de bestrijding van eenzaamheid, schooluitval, het verminderen van verloedering in buurten en wijken willen we voorkomen voordat dat problemen erger worden en er later extra hulp of zorg nodig is. Bij zorg en welzijn gaat het om samenwerking en kwaliteit, met mensen praten die hulp nodig hebben, het sturen op verbeteringen van de gezondheid. Eenzaamheid is één van de grootste problemen in onze samenleving. En niet alleen ouderen, ook bijvoorbeeld jongeren die voor het eerst zelfstandig wonen hebben hier vaak mee te maken.

Voor de PvdA betekent dit voor de komende raadsperiode, dat:

- 1) Maatwerk en persoonlijk contact belangrijk zijn. Op die manier krijgen inwoners de aandacht die nodig is.
- 2) Mergen van doelgroepen als jeugd, ouderen en mindervaliden en samenwerking met partijen als de NOVO ook op het gebied van zorg verder moet worden uitgebreid. In de samenwerking zijn huisartsen en andere betrokken. Wijkverpleegkundigen maken deel uit van de sociale teams. De samenwerking tussen de eerste en de anderhalfslijng zorg wordt versterkt.
- 3) Wij afspraken willen maken met de zorgverzekeraars over de beschikbaarheid van de wijkverpleegkundige voor een samenwerking met het sociale team en de daarbij behorende taken.
- 4) Het aanvragen van zorg zo eenvoudig mogelijk moet worden gemaakt, dat kan via de huisarts, het sociaal team of op een andere manier.
- 5) Het voor elke inwoner duidelijk is bij wie je terecht kunt met zijn probleem.
- 6) Wij de zorg niet aanbesteden op basis van alleen de prijs.
- 7) In de aanbestedingen eisen aan kwaliteit, goed werkgeverschap, het toepassen van cao's, werken met vaste dienstverbanden, medezeggenschap van cliënten en mantelzorgers en persoonlijk contact worden gesteld. De nadruk moet liggen op werkgelegenheid in de regio.
- 8) Zorg betaalbaar moet zijn. De eigen bijdrage in de WMO geldt waar mogelijk alleen voor mensen met een inkomen dat hoger ligt dan 130% van de bijstandsnorm. En die bijdrage kan niet meer zijn dan de kostprijs van een voorziening of dienst.
- 9) Wij aandacht hebben voor mantelzorg(ers) en de situatie waarin zij zich bevinden.
- 10) We willen dat Welstad de communicatie richting hun klanten verbetert.
- 11) Het Refajaziekenhuis een belangrijk medisch behandelcentrum voor de Kanaalstreek is én blijft. Mede door haar nabijheid en werkgelegenheid willen wij het ziekenhuis voor de Kanaalstreek versterken.

In een welvarend land als Nederland komen nog steeds gezondheidsverschillen voor, tussen mensen met verschillende sociaaleconomische omstandigheden. Deze verschillen nemen eerder toe dan af. Het is aangetoond dat mensen met een lage opleiding en een laag inkomen zeven à acht jaar eerder overlijden en vijftien jaar in minder goede gezondheid leven. In onze regio komt dit veel voor.

In samenwerking met de zorgverzekeraars pakken we die verschillen aan. We hebben daar gezamenlijke belangen én mogelijkheden bij. Preventie levert op termijn besparingen op. Het rendement van deze activiteiten investeren we weer in de wijk, het dorp en haar bewoners.

Sociaaleconomische gezondheidsverschillen pakken we aan door in te zetten op een gezonde leefstijl en het bevorderen van bijvoorbeeld gezond eten, bewegen, de aanpak van obesitas en stoppen met roken. Wij doen dit in een vroeg stadium en vooral bij opgroeiende kinderen en in het onderwijs. Wij leren kinderen van jongs af aan hoe belangrijk gezond eten is. Het doel van het programma “Kans voor de Veenkoloniën” is een duurzame verandering te realiseren in de leefsituatie (en de gezondheid) die zoveel mogelijk door inwoners zelf op gang wordt gebracht en gehouden.

Wij willen aansluiten bij bestaande initiatieven van inwoners om de doelen van het programma “Kans voor de Veenkoloniën” te realiseren. Daarnaast wil de PvdA dat welzijnsmedewerkers en -vrijwilligers de ogen en oren in de dorpen en de wijken zijn. Wij investeren in menskracht om de kennis over de wijk op orde te houden, om te kunnen signaleren wanneer problemen achter de voordeur de veiligheid van mensen bedreigen, om mensen te verbinden en groepen aan elkaar te verbinden. Dat betekent ook dat er activerend, verbindend en proactief gewerkt moet worden. Dat kan bijvoorbeeld met straatcoaches en opbouwwerkers, zodat mensen in kwetsbare groepen en wijken weer vertrouwen in elkaar en in de overheid krijgen.

Inclusie

Wij staan voor een open en diverse samenleving, waarin iedereen zich naar wens kan ontplooiën en waar ‘toegankelijkheid’ de norm is. Een verbonden en inclusieve samenleving waar plek is voor iedereen ongeacht achtergrond, sekse of seksuele geaardheid, psychische of fysieke beperking. Iedereen doet mee en draagt bij naar eigen mogelijkheden. Wij staan een ‘inclusieve’ samenleving voor, waarin wij vanuit verbondenheid investeren in elkaar. Wij willen de toenemende polarisatie keren door samen te zoeken naar wat ons bindt. En dan is er voor iedereen veel te winnen.

Voor de PvdA betekent dit voor de komende raadsperiode, dat:

- 12) Het werk van het ‘Kernteam Toegankelijkheid gemeente Stadskanaal’ door de gemeente wordt gefaciliteerd en zij een volwassen partner is binnen de gemeentelijke organisatie.
- 13) Alle overheidsgebouwen en gebouwen met een publieke functie voor iedereen volledig toegankelijk zijn.
- 14) De openbare ruimte en het openbaar vervoer zo is ingericht dat deze toegankelijk zijn voor mensen met een beperking.
- 15) De website en andere informatievoorzieningen van de gemeente toegankelijk zijn voor iedereen.
- 16) We samen met het bedrijfsleven en de middenstand ervoor zorgen dat winkels en kantoren voor mindervaliden toegankelijk zijn.

Wonen en voorzieningen

In de gemeente Stadskanaal is het goed wonen. Wijken en buurten moeten daarom naast een aantrekkelijke omgeving een gevarieerd aanbod van woningen hebben: huur en koop en in verschillende prijsklassen. Iedereen heeft binnen redelijke termijn recht op een geschikte, betaalbare woning. Bovendien moeten deze woningen voldoen aan de eisen van deze tijd en energiezuinig zijn.

De kern Stadskanaal vervult een regiofunctie voor de omgeving. Voorzieningen als het winkelcentrum, bibliotheek en Theater Geert Teis zijn voor het behouden van deze regiofunctie essentieel.

Voor de PvdA betekent dit voor de komende raadsperiode, dat:

- 17) Er voldoende en betaalbare sociale huurwoningen voor alle doelgroepen van de sociale huur aanwezig zijn.
- 18) Er rekening gehouden wordt met de Nieuwe Woningwet (passend toewijzen beleid) en het gemiddelde inkomen van onze inwoners. Het mag bijvoorbeeld niet zo zijn dat duurdere sociale huurwoningen leeg blijven staan, omdat mensen hiervoor te weinig inkomen hebben.
- 19) Er voldoende woningen beschikbaar zijn voor toetreders op de woningmarkt, zoals mensen die vanuit beschermd wonen zelfstandig gaan wonen, jongeren en statushouders.
- 20) Het bouwen van kleine (tijdelijke) woningen in de vorm van 'tiny houses' een geschikte oplossing kan zijn.
- 21) In samenwerking met de verschillende wijkraden onderzoek wordt gedaan naar de woonbehoefte van jongeren op de woningmarkt. Een plan van aanpak wordt gemaakt om hier invulling aan te geven.
- 22) In samenwerking met de verschillende wijkraden een oplossing gevonden wordt voor de 'lege' plekken die zijn ontstaan door sloop. Locatie Gelderselaan en het oude terrein van de Philipsflaten hebben prioriteit.
- 23) Om ouderen en gehandicapten zo lang mogelijk zelfstandig te kunnen laten wonen, er meer levensloopbestendige woningen moeten worden gebouwd en/of bestaande woningen worden aangepast.
- 24) Er in het algemeen voldoende rekening gehouden wordt met toegankelijkheid van de woningen voor mensen met een beperking.
- 25) Gemeente en corporaties samen met bewoners en/of hun vertegenwoordigers en ondernemers afspraken maken over welke projecten de komende jaren prioriteit krijgen voor vernieuwbouw.
- 26) In geval van herstructurering van een woonwijk een sterke bewonersparticipatie een voorwaarde is. Alle rendabele mogelijkheden op het gebied van toepassing van duurzame energie en energiebesparing worden toegepast. Hieronder valt ook zongericht en gasloos bouwen.
- 27) Alle sociale woningen binnen 5 jaar goed zijn geïsoleerd.
- 28) Lagere energielasten door verduurzaming moet betekenen dat de netto woonlasten **niet** omhoog gaan.
- 29) Huurdersverenigingen worden gefaciliteerd, zodat deze verenigingen volwaardige gesprekspartner zijn van corporaties, particuliere eigenaren, gemeenten of andere partners in de wijk.

- 30) Op verschillende manieren het kopen van een eerste woning aantrekkelijk moet worden gemaakt. De Starterslening blijft gehandhaafd.
- 31) We voorstander zijn van het invoeren van de blijverslening
- 32) We een expertisepunt willen voor aanpassingen aan de eigen woning.
- 33) Experimentele vormen van woningbouw, woon- en leefgroepen worden ondersteund en de ruimte krijgen. De PvdA ondersteunt bijvoorbeeld nieuwe woonconcepten voor één en tweepersoonshuishoudens.
- 34) De gemeente een mantelzorgvriendelijk woonbeleid voert.
- 35) De woningcorporaties verantwoordelijkheid zijn om tijdig huurproblemen te signaleren en daarop te reageren in samenwerking met de gemeente. Er breder gekeken wordt naar de integrale woonlasten: huur, energie, water, lokale lasten en servicekosten.

Openbare ruimte en leefomgeving

De PvdA geeft prioriteit aan een prettige leefomgeving en goede onderhouden openbare ruimte; die is vanzelfsprekend schoon, heel en veilig. Onze openbare ruimte beheren we vanuit de principes soberheid, degelijkheid en eenvoud. Er voldoende openbare ontmoetingscentra in de wijk aanwezig moeten zijn.

Voor de PvdA betekent dit voor de komende raadsperiode, dat:

- 36) De middelen voor het openbaar groen goed worden besteed. Een plan van aanpak voorziet in groenonderhoud inclusief de straatgoten. Deze onderhoudsarm maar verzorgd en proactief wordt onderhouden. De inwoners of haar vertegenwoordigers bij deze plannen worden betrokken.
- 37) Bewoners inspraak krijgen bij de (her)aanleg van openbaar groen in buurten. Als bewoners zelf de inrichting en onderhoud van openbaar groen in hun nabije woonomgeving voor hun rekening willen nemen, dit onder voorwaarden mogelijk is.
- 38) Wegen en trottoirs goed worden onderhouden. Het onderhoudsplan via de website van de gemeente openbaar gemaakt wordt. Aan de hand van meldingen onderhoud wordt gepleegd.
- 39) Er een deugdelijke verlichting is en meldingen omtrent ondeugdelijkheid serieus worden afgehandeld. Verlichting langs het fietspad van de Nautilusweg zal worden gerealiseerd.
- 40) Er meer publiciteit wordt gegeven aan de gemeenteapp Fixi. Dit is een app waarmee problemen in de openbare ruimte, denk bijvoorbeeld aan straatverlichting die niet werkt, snel onder de aandacht van de gemeente gebracht kunnen worden. Deze kunnen zo snel opgelost worden.
- 41) De dorpskernen hun karakter behouden. Deze kwaliteit en vitaliteit krijgen of behouden. Er een extra impuls wordt gegeven om ook jongeren te hechten aan hun dorp.
- 42) Er onderzocht moet worden of er voldoende Multifunctionele Accommodaties (MFA's) aanwezig zijn in de wijk en of er behoefte is aan ruimere openingstijden. We denken in dit kader met name aan de avondopeningstijden van MFA Lint in Musselkanaal.

Wijkaanpak

De wijkaanpak van de afgelopen jaren heeft goede resultaten opgeleverd voor de leefbaarheid in onze gemeente. Het blijft essentieel te investeren in dorpen en wijken om de leefbaarheid verder te

vergroten.

Voor de PvdA betekent dit voor de komende raadsperiode, dat:

- 43) Buurtbewoners de wijkagenda bepalen. Buurtbewoners leidend en de gemeente en wijkorganisaties dienend zijn. Organisaties hun aanbod op elkaar afstemmen en nauw samenwerken.
- 44) Elke wijk een wijkontwikkelingsplan heeft en dat de verschillende projecten in dezelfde wijk elkaar versterken. De gemeente, bewoners, ondernemers, corporaties en andere organisaties bij het uitvoeren van die plannen samen optrekken.
- 45) Alle dorpen en wijken een eigen wijkraad met een toereikend wijkbudget hebben. Bevoegdheden van buurtbewoners daar waar nodig is wordt uitgebreid. Bewoners ook hun steentje bijdragen aan het leefbaar houden en onderhouden van de wijk. Burgerinitiatieven worden gestimuleerd en deze bij de burgers blijven.
- 46) De gemeente waar nodig de wijkaanpak ondersteunt en voor duidelijke communicatie naar de bewoners toe zorgt.

Sport en Recreatie

De PvdA wil extra aandacht geven aan het organiseren van activiteiten die ervoor zorgen dat de gezondheid van jongeren verbetert. Sport ontspant, is gezond en verbindt mensen. Daarom willen wij sport en gezonde voeding bevorderen. De samenwerking tussen onderwijs en sportverenigingen dient te worden geïntensiveerd.

Voor de PvdA betekent dit voor de komende raadsperiode, dat:

- 47) GoSports actief ondersteund wordt, waarbij het accent meer moet komen te liggen bij gezond leven en bewegen.
- 48) Het belang van sport en sportverenigingen in de buurt wordt onderkend en de gemeente daarom geen gedwongen fusies tussen sportverenigingen oplegt.
- 49) Het verhuurbeleid van de sportzalen en sporthallen, zoals bijvoorbeeld het Spont en de Veenhorst wordt geëvalueerd. Uitgangspunt moet hierbij zijn dat deze accommodaties primair bedoeld zijn voor sport en bewegen en voor iedereen en alle verenigingen toegankelijk zijn. Alle sportaccommodaties moeten zoveel mogelijk worden benut en goed onderhouden worden.
- 50) Het pagecentrum is in het verleden verkocht aan de Christelijke Gemeente Nederland (CGN), ook wel bekend als Noorse Broeders. Daarbij is een erfpachtconstructie opgesteld waarin de rechten van doelgroepen gegarandeerd zijn. In het geval dat CGN de erfpachtconstructie wil aanpassen waardoor de doelgroepen minder van de baden of de sporthal gebruik kunnen maken, dan moet er voor de gebruikers een bevredigende oplossing worden gevonden.
- 51) Wij maken ons sterk om de buitenzwembaden in stand te houden, waar nodig zo mogelijk onder het beheer van vrijwilligers. Openingstijden worden aangepast aan de behoefte die er bij de inwoners bestaat.
- 52) Er bij schoolbesturen op aangedrongen wordt dat alle kinderen gymles krijgen, zo mogelijk door een vakdocent lichamelijke opvoeding.
- 53) Op woensdagmiddagen sportclinics plaatsvinden die door de basisschooljeugd gratis bezocht kunnen worden. Verenigingen daartoe nauw samenwerken met scholen,

kinderopvang, bedrijven, buurten en het sport- en beweegteam van de gemeente (combinatiefunctionarissen).

- 54) Met het kindpakket tegemoet wordt gekomen in de kosten voor sportkleding, -attributen en het lidmaatschap van de vereniging.
- 55) Er voldoende goede speelplekken, speeltuinen en beweeg-tuinen worden gerealiseerd.
- 56) Elk kind moet leren zwemmen. Als dit niet door de ouders wordt geregeld, dan kan dit via het kindpakket, zodat alle kinderen tussen de 6 tot 12 jaar een A en B zwemdiploma halen. Voor kinderen, die ouder zijn en nog niet kunnen zwemmen, wordt een aanvullende regeling gemaakt.
- 57) In samenhang met de sociale wijkteams een programma wordt ontwikkeld gericht op ouderen en blijven bewegen. Hier kunnen fietsactiviteiten, wandelprogramma's, maar bijvoorbeeld ook val- preventie deel van uitmaken.

Culturele voorzieningen

Cultuur gaat over wie we zijn en wie we kunnen zijn, waar we vandaan komen en naartoe gaan, en over onze drijfveren en motieven. Cultuur is belangrijk voor de leefbaarheid in buurten en steden. Cultuur kent een grote verscheidenheid. Voor onze gemeente gaat het onder andere om het theater Geert Teis, bibliotheken, de muziekschool, het Streekhistorisch Centrum, cultuureducatie en alle andere vormen van culturele uitingen.

Wij vinden het voortbestaan van RTV1 van groot belang voor de nieuwsgaring en voor de binding op buurt-, dorps- en stadsniveau. De creatieve industrie is een sector die door denkracht te delen en innovaties voor een breder publiek toegankelijk te maken kan bijdragen aan (sociale) innovatie. Juist bij de aanvang van innovatieprocessen hebben creatieve ondernemers de overheid vaak nodig om een rol te krijgen.

Voor de PvdA betekent dit voor de komende raadsperiode dat:

- 58) In de culturele voorzieningen in onze gemeente wordt geïnvesteerd en deze behouden blijven in het kader van leefbaarheid en aantrekkelijkheid van onze gemeente.
- 59) Cultuureducatie voor kinderen en jongeren hoog op de agenda wordt geplaatst. Deze toegankelijk en betaalbaar is met inkomensafhankelijke eigen bijdrages of door cultuureducatie onderdeel van het kindpakket te maken.
- 60) De bibliotheek als laagdrempelige ontmoetings- en leerplaats wordt gezien. Er in bibliotheken een bijdrage geleverd wordt aan de bestrijding van analfabetisme en laaggeletterdheid, er allerlei vormen van informatie te vinden zijn, en er permanent gratis open wifi-verbindingen zijn.
- 61) We vinden het belangrijk dat er in Stadskanaal, Musselkanaal en Onstwedde respectievelijk een hoofdvesting en nevenvestigingen blijven.
- 62) Samenwerking tussen culturele voorzieningen en het onderwijs belangrijk is. Kennis over ons culturele erfgoed - waar komen we vandaan - helpt jongeren bij het vinden van hun identiteit.
- 63) Culturele instellingen bij voorkeur zelf actief op zoek gaan naar bronnen van financiering. Wij stimuleren cultureel ondernemerschap.
- 64) Cultureel erfgoed moet worden behouden voor volgende generaties.
- 65) Theater Geert Teis als cultuurpodium van grote waarde is voor Stadskanaal en de regio. Ook

de komende periode het vernieuwde theater in eigendom en exploitatie blijft van de gemeente.

- 66) Samenwerking tussen belanghebbende instanties (scholen, bibliotheek, COA, OSOS e.d.) voor het organiseren van activiteiten op sociaal en cultureel gebied wordt gestimuleerd. Te denken valt hierbij aan taalcursussen, buitenschoolse activiteiten en nog veel meer.
- 67) Bij de sport-, cultuur- en welzijnsverenigingen veel vrijwilligers betrokken zijn. Hun inzet is onbetaalbaar. Verenigingen en hun vrijwilligers blijvend worden ondersteund, ook in bestuurlijk opzicht. Verklaringen omtrent het gedrag worden in geval van deze vrijwilligers gratis verstrekt.

Jeugd en Educatie

In de gemeente Stadskanaal wonen momenteel meer dan 32000 mensen. Daarvan zijn ruim 8300 kinderen en jongeren (tot 25 jaar). Zo'n 3500 daarvan gaat naar school of volgt een opleiding.

De Partij van de Arbeid staat al jarenlang voor goede opleidingskansen voor iedereen, zowel openbaar als bijzonder en speciaal basisonderwijs, op alle niveaus van het voortgezet onderwijs en het beroepsonderwijs. Ook vinden wij het belangrijk dat er na school of werk voldoende mogelijkheden zijn om te ontspannen. Kinderen moeten buiten kunnen spelen, sporten en hun creativiteit kunnen uiten. Jongeren moeten kunnen uitgaan en een bijbaantje hebben.

Laaggeletterden moeten hulp kunnen krijgen om taalvaardig te worden en daarmee een stukje autonomie terug krijgen. Scholing en cursussen moeten ook voor volwassenen toegankelijk zijn.

Voor studenten die in de gemeente Stadskanaal zijn blijven wonen, maar in bijvoorbeeld Groningen studeren, vinden wij het belangrijk dat ook zij van studentenvoordelen kunnen profiteren.

Voor jongeren die op zichzelf gaan wonen, vinden wij het belangrijk, dat zij een ruime mogelijkheid aan keuze krijgen om passende woonruimte te zoeken.

Voor de PvdA betekent dit voor de komende raadsperiode, dat:

- 68) In elke wijk of dorpskern een speeltuin of speelplein met sport-speeltoestellen voor alle leeftijden beschikbaar is.
- 69) De speeltuinen in een aantal wijken en dorpskernen wordt uitgebreid met outdoor fitnessstoestellen, om beweging te stimuleren en overgewicht tegen te gaan. Geschikt voor 'kinderen en jeugd' tot wel 100 jaar!
- 70) Voor elke wijk of dorp moet er voldoende openbaar onderwijs voorhanden zijn. Dat moet kwalitatief goed en aantrekkelijk zijn.
- 71) Er deskundig toezicht is op het openbaar onderwijs in de gemeente Stadskanaal, dat zich richt op het openhouden van de scholen en het verbeteren van de kwaliteit van onderwijs.
- 72) We maken ons zorgen over de positie van het openbaar basisonderwijs in onze gemeente. Daarom willen we een onderzoek naar het functioneren van scholengroep OPRON.
- 73) Er in elke wijk of dorpskern een voorschoolse opvang, peuterspeelzaal of kinderdagverblijf is met deskundig personeel, zodat alle kinderen dichtbij huis kunnen beginnen met het ontwikkelen van hun taalvaardigheid en sociale vaardigheden.
- 74) De huidige MFA's behouden blijven en ruimere openingstijden hanteren, waar daar behoefte naar is. Dit geldt in het bijzonder voor MFA Lint in de avonduren en De Kwinne op zaterdag.

- 75) De gemeente de samenwerking tussen de aanbieders van Jeugdzorg regisseert. Voor organisaties die niet willen samenwerken, worden andere aanbieders gezocht. Deze samenwerking moet het mogelijk maken dat er per gezin/kind één plan van aanpak komt.
- 76) Het jongerenwerk een structurele basisvoorziening moet blijven in de wijken en dorpen met de daarbij behorende structurele financiering en de aanwezigheid van het benodigde gekwalificeerd personeel.
- 77) De gemeente beleid maakt voor jongeren met betrokkenheid van de jongeren zelf.
- 78) Wij bijzondere activiteiten voor jongeren, zoals bijvoorbeeld muziektfestivals, stimuleren.
- 79) Het MBO-onderwijs zich richt op het scholen van lokale leerlingen in beroepen die lokaal nodig zijn.
- 80) Er onderzocht wordt of er een HBO-opleiding in de gemeente Stadskanaal komt, als dependance van de Hanzehogeschool of Stenden, gericht op (het eerste jaar van) een beroep/beroepen waar veel Stadskanaalster studenten nu nog voor naar Groningen of Emmen reizen.
- 81) Studenten die in Stadskanaal wonen, maar in Groningen of Emmen studeren, ook van studentenvoordelen moeten kunnen profiteren, zoals die in studentensteden worden aangeboden (denk aan fitnessprogramma's, studentenkorting bij sportverenigingen, rijsscholen, cultuurhuizen en dergelijke).
- 82) Lokale bedrijven jaarlijks minimaal 1 maatschappelijke stageplaats aanbieden.

Economie en Arbeidsmarkt

De Nederlandse economie draait na jaren weer goed. De vooruitzichten voor de economie zijn dan ook gunstiger dan vier jaar geleden. In Nederland is er echter een behoorlijke kloof. De voordelen van de economische groei zijn ongelijk verdeeld. Algemene cijfers zeggen niet zoveel over de situatie van een individu. Als je werkt vindt, neemt de koopkracht meestal behoorlijk toe. Maar mensen die nog steeds werkloos blijven, moeten ook profiteren van de verbeterde economische situatie. Een tweede kloof bestaat tussen regio's in Nederland onderling. Onze regio wordt een recessie als eerste gevoeld en een opleving bereikt ons gebied vaak als laatst. Deze kloven wil de PvdA bestrijden.

Voor de PvdA betekent dit voor de komende raadsperiode dat:

- 83) De economie in onze regio daarom wel een structurele oppepper kan gebruiken. Een belangrijke voorwaarde voor een bloeiende economie is een goede infrastructuur. Wij blijven daarom groot voorstander van een spoorverbinding Groningen Veendam Stadskanaal. Veel bedrijven eisen namelijk een vestigingsplaats met een station in de buurt.
- 84) Ook de weginfrastructuur verbeterd moet worden. De N366 wordt tussen Veendam en Pekela verdubbeld. Wij pleiten ervoor dat deze belangrijke weg verder wordt verdubbeld. De N374, de weg naar Borger, is ook een belangrijke verkeersader voor de kern Stadskanaal. Wij willen dat dit weer een autoweg wordt met een maximumsnelheid van 100.
- 85) Het in deze tijd onmisbaar is dat er snel internet beschikbaar is, daarom ondersteunen we van harte de uitrol van glasvezel in ons buitengebied.

Mocht het niet lukken om werk te vinden op eigen kracht, dan kunnen mensen een beroep doen op de participatiewet. Hierbij moet er een balans zijn tussen rechten en plichten. Mensen moeten weten waar ze aan toe zijn en er moet perspectief op een baan zijn. Werken met behoud van uitkering moet beperkt zijn qua tijd en mag geen draaideurconstructie worden. Mensen in een bijstandssituatie zijn vaak kwetsbaar, wij vinden daarom dat de nadruk moet liggen op hulp aan deze mensen.

Voor de PvdA betekent dit voor de komende raadsperiode dat:

- 86) Mensen in een bijstandssituatie vriendelijk bejegend worden. De gemeente gaat er niet van uit dat iemand die werkloos is, er bewust voor kiest dat hij of zij op kosten van de belastingbetaler wil leven.
- 87) Waar een tegenprestatie wordt gevraagd we vrijwilligerswerk voldoende vinden.
- 88) De gemeente gebruik moet maken van de verruimde mogelijkheden tot experimenteren van de participatiewet, zodat mensen duurzaam aan het werk kunnen, dat is wat telt.

Op het hoogtepunt van Philips in Stadskanaal, werkten er 3000 mensen. Het MKB is voor een groot deel in dat gat gesprongen. Veel kleinere bedrijven maakt minder kwetsbaar dan één grote. De laatste tijd is het echter steeds meer een probleem dat er onvoldoende geschoold personeel beschikbaar is voor vacatures bij het MKB.

Voor de PvdA betekent dit voor de komende raadsperiode dat:

- 89) De gemeente als regisseur optreedt om ervoor te zorgen dat deze mismatch in samenwerking met ondernemers en onderwijs wordt opgelost. Dit vertaalt zich in zaken als het organiseren van goede vergunningprocedures, het adviseren van ondernemers via het ondernemersloket, het meedoen aan bedrijvendagen enzovoorts.
- 90) Voor wat betreft het laatste we vinden dat de gemeente Stadskanaal zich ook op nationale gelegenheden moet laten zien.
- 91) Van ondernemers vragen we daarbij ook iets terug: maatschappelijke betrokkenheid. We verwachten van ze dat ze inspanningen verrichten om ook mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt een kans te geven. Dit kan bijvoorbeeld door het aanbieden van leer/werkplekken of bijvoorbeeld beschutte werkplekken.
- 92) De gemeente het goede voorbeeld moet geven als werkgever.

Armoede en schuldhulpverlening

Armoede leidt tot een sociaal en maatschappelijk isolement. De stijging van de woonlasten en zorgkosten hebben gezorgd voor een sterke toename van het aantal aanvragen voor schuldhulpverlening. Vooral het feit dat één op de negen kinderen opgroeit in armoede is voor de PvdA niet aanvaardbaar. Dit moet opgelost worden. We pleiten daarom voor een armoedepact, zoals bijvoorbeeld in Veendam en Pekela.

Opgroeien in armoede staat ontwikkelingskansen in de weg. Als er geen geld is, kan je niet deelnemen aan de muziekles, de sportclub, het schoolreisje of een verjaardagsfeestje. Daarom maken wij ons hard voor een goede aanpak van armoede.

Een goede schuldhulpverlening is een belangrijk middel in die aanpak van armoede. Schulden leiden in de regel tot meer schulden. Je hebt immers inkomen nodig om je schulden te kunnen

betalen en vaak was het wegvallen van het inkomen de oorzaak voor het ontstaan van schulden. Wij willen deze vicieuze cirkel doorbreken. Gezinnen en andere mensen met problematische schulden helpen we, zonder hun verantwoordelijkheid over te nemen, maar wel zo laagdrempelig en slagvaardig mogelijk. Verder vormen jongeren die voor het eerst zelfstandig wonen een aandachtsgroep. Waar nodig bezien we de schuldproblematiek in samenhang met eventuele andere problematiek. Het sociale team heeft hierin een belangrijke rol.

Voor de PvdA betekent dit voor de komende raadsperiode, dat:

- 93) We ons gemeentelijk armoedebeleid voortzetten met specifieke aandacht voor kinderen die opgroeien in armoede. We willen een armoedepact.
- 94) Elk kind mee moet kunnen doen: met sport, de schoolreis, cultuur, verjaardagen, goede kleding.
- 95) Kinderen nooit de dupe mogen worden van ouders, die schulden hebben. Ook niet als deze ouders hardleers zijn en ondanks hulp toch weer schulden aangaan.
- 96) Wij door vroegsignalering en samenwerking met sociale teams, schuldproblematiek moeten zien te voorkomen.
- 97) In ons armoedebeleid ook aandacht is voor werkende armen, stapelaars van inkomens, arme ouderen en alleenstaanden.
- 98) Er speciale schuldhulpverleningsprogramma's komen voor laaggeletterden. Op die manier kunnen zij op eigen kracht voldoen aan de zo eenvoudig mogelijk gehouden voorwaarden van de schuldhulpverlening.
- 99) De toegang tot de schuldhulpverlening voor iedereen wordt vereenvoudigd.
- 100) Wij vicieuze cirkels, die ontstaan nadat iemand werkloos of dakloos is geworden, willen voorkomen en doorbreken.
- 101) Voor burgers die te maken hebben met problematische schulden lessen worden gegeven in financiële zelfredzaamheid.
- 102) In samenwerking met het voortgezet onderwijs en speciaal onderwijs zorgen we voor lessen in financiële zelfredzaamheid. Op die manier voorkomen we dat jongeren zich in de schulden steken.
- 103) Wij in de schuldhulpverlening marktwerking afwijzen. Schuldhulpverlening zou geen winstoogmerk mogen hebben. Commerciële schuldhulpverleners zouden tenminste aan strenge regels moeten voldoen.
- 104) In onze gemeente de voedselbank ruimhartig wordt ondersteund, maar dat we willen dat er ook alles aan wordt gedaan om de voedselbank op termijn overbodig te maken.
- 105) Wij in het armoedebeleid niet alleen kijken naar het bruto-inkomen, maar ook naar het besteedbaar inkomen om verborgen armoede op te sporen en aan te pakken.
- 106) Werken moet lonen, er moet aandacht zijn voor de armoedeval. Werken in plaats van een uitkering ontvangen mag niet een achteruitgang in inkomen betekenen. Wij staan voor een ruimhartig minimabeleid, met een inkomensgrens van 130% van het bijstandsmimum, waar dit mogelijk is.
- 107) Het bestaan van het kwijtscheldingsbeleid voor afvalstoffen en waterschapsbelastingen voor minima nooit ter discussie kan worden gesteld.
- 108) We investeren in reïntegratie en omscholing om mensen weer richting werk te begeleiden.

Toerisme en Vrije Tijd

Voor onze gemeente en regio is toerisme van groot belang. Daarbij worden vooral mensen getrokken die op zoek naar cultuur (erfgoed), ruimte en natuur. Volgens de PvdA moet regionaal veel zwaarder worden ingezet op de vele mooie aspecten van de regio. Samenwerking in de promotie is belangrijk. Er moet een regionaal masterplan komen waarin vorm wordt gegeven en actief wordt gewerkt aan de versterking van de economische mogelijkheden en de werkgelegenheid op het gebied van het toerisme. Een goede samenwerking tussen de overheid en de toeristische ondernemers is erg belangrijk.

Voor de PvdA betekent dit voor de komende raadsperiode dat:

- 109) Bestaande fiets- en wandelpaden worden in kaart gebracht, omdat een net van wandel- en fietspaden belangrijk is. Routes aansluiten of worden ontsloten richting Westerwolde. Er goed onderhoud wordt gepleegd en goede bewegwijzering is.
- 110) Er ruimschoots voor het vaarseizoen overleg over de bediening en promotie plaatsvindt tussen betrokken gemeenten, provincies en waterschappen.
- 111) Onderzocht wordt of de passantenhaven en de campercamping Spoordok in Musselkanaal kunnen worden geprivatiseerd.
- 112) Evenementen zoals de Klap-tot-Klaploop, Nelli Cooman Games, Snikkeweek en Verrassend Stadskanaal onze ondersteuning behouden.

Ruimte en Milieu

Wij bieden onze inwoners en ondernemers een zo hoogwaardige mogelijk woon-, werk- en leefomgeving. Bij de ontwikkeling van het landelijk gebied en het stedelijk gebied is duurzaamheid een leidend principe, onder andere door bescherming en ontwikkeling van natuur en landschap, vermindering van afvalstoffen en CO₂-emissie en gebruik van fossiele energie.

Voor de PvdA betekent dit voor de komende raadsperiode dat:

- 113) Er een invulling komt van de gaten die de afgelopen jaren ontstaan zijn rond de Gelderse Laan, het terrein van de voormalige Philipsflats en de Frankrijklaan. Het huidige aanzicht werkt verpaupering in de hand en is onacceptabel.
- 114) We ons blijven verzetten tegen de plannen voor het grootschalige windmolenpark in de Drentse Monden en Oostermoer. Onderzoek heeft aangetoond dat draagvlak voor dit plan totaal ontbreekt. We erkennen wel de noodzaak tot verduurzaming van onze energievoorziening. Daarom zien we meer in een zonnepark, zoals bedacht door de lokale ondernemers van het plan Zonkoloniën. De meevallers van wind op zee kunnen worden gebruikt om deze omslag mogelijk te maken.
- 115) We solidair zijn met onze provinciegenoten in het noorden. Het gebruik van aardgas uit de Groninger bodem heeft een enorme impact. Dit benadrukt des te meer de noodzaak om in te zetten op nieuwe vormen van energie. De PvdA kiest voor geleidelijke transitie naar nieuwe energievormen en wil op lokaal niveau meer regie en ruimte voor verschillende initiatieven, waarbij ook de lokale bevolking meer profijt en invloed heeft.
- 116) Iedereen verantwoordelijk is voor de energietransitie. Voor de gemeente

Stadskanaal betekent dit zo snel en zo veel mogelijk overstappen op duurzame energie voor gemeentelijke gebouwen, voertuigen, openbare verlichting etc.

- 117) De gemeente ruimte geeft aan initiatieven voor het duurzaam produceren van energie zoals warmtenetten, zonne-energie, aardwarmte en kleinschalige windenergie. De voorkeur gaat daarbij uit naar kleinschalige initiatieven die vanuit de eigen samenleving ontstaan zoals Grunneger Power en de al eerder genoemde Zonkoloniën.
- 118) Draagvlak onder de lokale bevolking belangrijk is voor duurzame initiatieven. Ook moet de bevolking mee kunnen profiteren.
- 119) We willen dat duurzaamheidslening blijft bestaan, want deze heeft zijn vruchten afgeworpen.

De hoeveelheid afval die de Nederlandse samenleving produceert is nog altijd erg groot. Onze gemeente sluit aan bij de beweging naar een circulaire economie en hanteert dit uitgangspunt ook bij nieuw afvalbeleid. Dit houdt in dat we ons in eerste instantie richten op het verminderen van afval en hergebruik van materialen. Het principe “de vervuiler betaalt” blijft voor de PvdA uitgangspunt voor afvalinzameling.

De gemeente Stadskanaal neemt als enige Groninger gemeente deel aan een pilot over het omgevingsplan. Dit plan gaat het bestemmingsplan vervangen. We willen dat hierin flexibel wordt omgegaan met initiatieven van inwoners en bedrijven. Het uitgangspunt hierbij is Ja mits en niet nee tenzij.

De vergunning- toezichts- en handhavingstaken zijn van de gemeente overgeheveld naar de Omgevingsdienst Groningen. Met deze dienst gaat het niet goed. Er is een verbeterplan afgesproken, maar mochten de verbeteringen uitblijven, dan is de PvdA voor het terughalen van taken naar de gemeente.

Bestuur en Dienstverlening

De Partij van de Arbeid wil een bestuur dat naast en tussen haar inwoners staat. Daarbij past een zichtbaar college en een raad die haar volksvertegenwoordigende rol optimaal invult. Goed overleg met onze inwoners, lokale organisaties en bedrijfsleven vinden we erg belangrijk. Initiatieven van onderaf worden positief opgepakt: 'Ja, mits' in plaats van 'Nee, tenzij'. De gemeente Stadskanaal straalt daarom in al haar facetten vertrouwen uit.

We zijn voor herindeling. Niet omdat groter per definitie beter is, maar omdat de wereld om ons heen verandert. In andere delen van de provincie zijn gemeenten inmiddels opgeschaald. Het gevolg is dat de gemeente Stadskanaal invloed dreigt te verliezen en een minder prominente plek op de agenda van het provinciebestuur en kabinet krijgt. Opschaling gaat wat ons betreft hand in hand met schaalverkleining. Door de herindeling ontstaan nieuwe mogelijkheden om dienstverlening dichtbij de burger te organiseren.

De PvdA vindt dat maximaal druk moet worden gezet op Drenthe en Groningen om de provinciegrens te schrappen. We vinden het niet van deze tijd dat in deze relatief kleine regio twee provinciebesturen actief zijn. Provinciebesturen die bovendien onvoldoende samenwerken en te weinig rekening houden met de inwoners van de Drentse en Groninger Veenkoloniën. Zeer teleurgesteld zijn we in de opstelling van beide provinciebesturen ten aanzien van de mogelijke aanleg van grootschalige Windmolenpark in De Monden. Drenthe handelt alsof de wereld voorbij Gasselternijveenschemond ophoudt te bestaan. Gedeputeerde Staten van Groningen doet alsof de

ontwikkeling even buiten hun provinciegrenzen niet hun zaak is. De Partij van de Arbeid is wars van het idee dat de Veenkoloniën het afvoerputje wordt van het Noorden. Drenthe en Groningen zullen altijd hun identiteit blijven houden, maar dat kan heel goed onder één provinciebestuur: veel goedkoper, effectiever en beter.

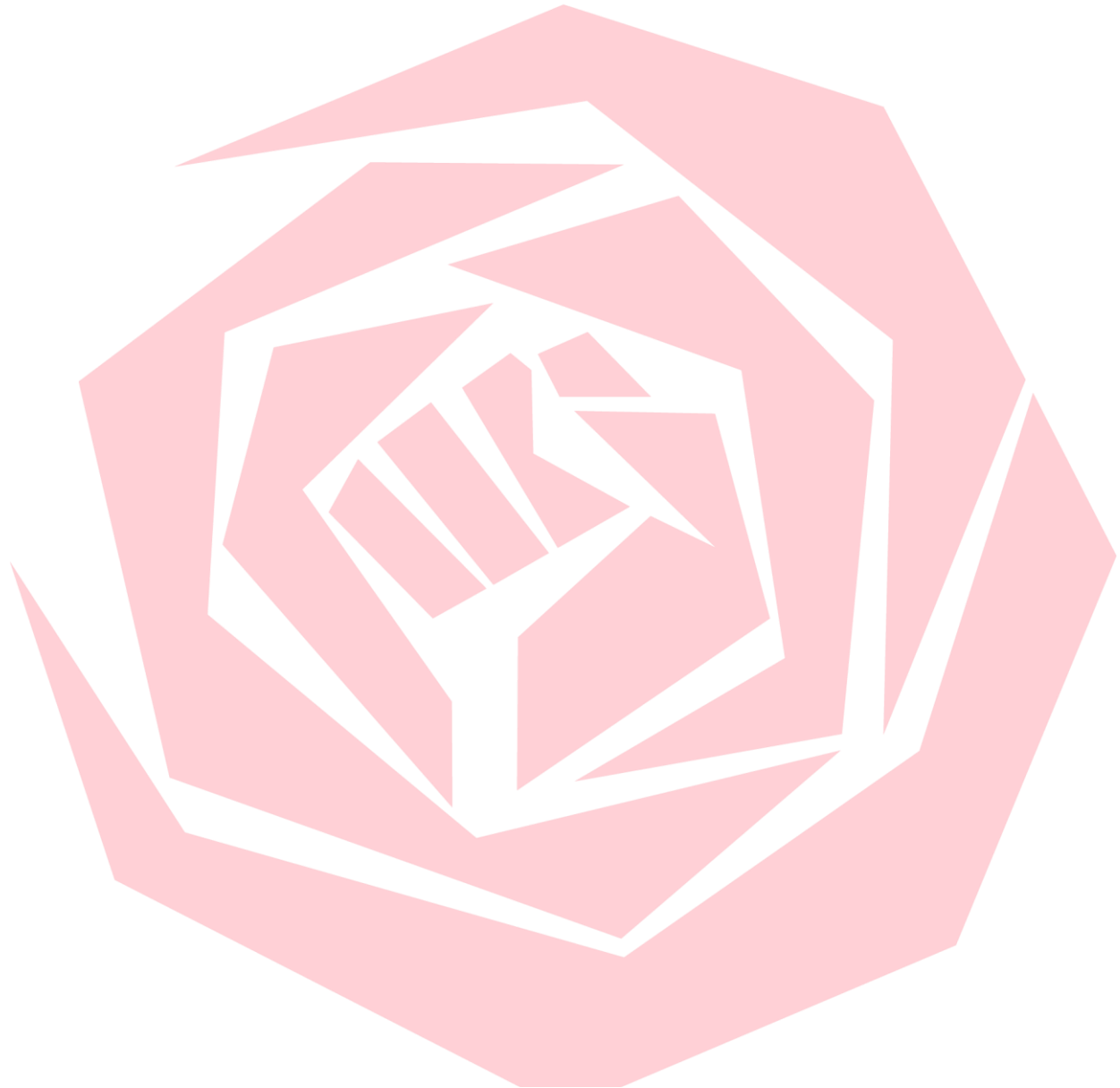
Voor de PvdA betekent dit voor de komende raadsperiode, dat:

- 120) De gemeente is er voor de inwoners, niet andersom. De PvdA wil een lokale overheid die zich dienstbaar opstelt.
- 121) De medewerkers aan de balie en de loketten zijn het visitekaartje van de gemeente.
- 122) Het staat buiten kijf dat bejegening van inwoners positief en professioneel is.
- 123) Alle burgers, en juist hen die een uitkering of voorziening van de gemeente benutten, worden vanuit een houding van vertrouwen tegemoet getreden.
- 124) Daarbij past de introductie van een basisinkomen en wordt uitgesloten dat burgers gedwongen worden een prestatie te verrichten, die hen niet verder helpt en geen perspectief biedt.
- 125) Reïntegratie-activiteiten vinden altijd plaats na toonbare onderlinge overeenstemming tussen inwoners en gemeente.
- 126) Aan de hand van mystery guests en andere onderzoeksmethoden verbeteren we de positie van uitkeringsgerechtigden en de klantvriendelijkheid jegens de inwoners.
- 127) Wij een onderzoek willen naar het instellen van een ombudsman, zoals bijvoorbeeld in de stad Groningen.
- 128) Waar mogelijk betrekken we inwoners in een zo vroeg mogelijk stadium bij belangrijke keuzes.
- 129) De gemeente brengt inwoners, bedrijven en lokale organisaties samen en verbindt. Ze stimuleert initiatieven.
- 130) We zijn voor wijk- en dorpswethouders. Dit vergroot de herkenbaarheid en verlaagt drempels.
- 131) Commissievergaderingen van de gemeenteraad worden belegd op verschillende locaties in de gemeente.
- 132) Loketten, sociale teams en dienstverlening: wat geldt is 'decentraal wat decentraal kan, centraal wat centraal moet'. We zijn voor dorps- en wijkloketten, daar waar mogelijk en wenselijk.
- 133) We zetten stappen op de digitale snelweg. Aanvragen en klantcontacten via internet: de gemeente Stadskanaal loopt erin voorop.
- 134) Ook de komende raadsperiode faciliteert de gemeente een cursus voor inwoners, die zich willen oriënteren op de lokale politiek.
- 135) De woon-werkvergoeding voor het autogebruik van collegeleden wordt afgeschaft.
- 136) De rookruimte naast de kantine, in het gebouw van het gemeentehuis, wordt gesloten. Daarvoor in de plaats komt er een eenvoudige afdak, buiten het gemeentehuis.
- 137) De PvdA is voor herindeling in Veenkoloniaal verband. Dus met de gemeente Veendam en Pekela. Daarbij vinden we het onverantwoord dat het provinciebestuur fiat heeft gegeven aan één gemeente Westerwolde. Dat stagneert de voortgang en belemmert duurzame oplossingen in onze regio.
- 138) We agenderen de volle komende raadsperiode de opheffing van de grens tussen de

provincies Groningen en Drenthe.

- 139) We zetten in op een toekomstplan voor de Veenkoloniën waarin rijk, provincies en gemeenten samen optrekken. Dit plan biedt perspectief en behelst onder andere aandacht voor nieuwe werkgelegenheid, bereikbaarheid, onderwijs, zorg en gebiedsontwikkeling. Een nieuwe spoorlijn tussen Veendam en Emmen, de start van een HBO-(deel)opleiding, maar bijvoorbeeld ook extra taalontwikkelingskansen voor kinderen maken er onderdeel van uit.
- 140) We voeren een financieel solide beleid. Inwoners met een minimuminkomen willen we maximaal ontzien bij het heffen van lokale lasten.

PvdA

|

Stadskanaal